

NYA SVENSKA FRIMÄRKEN

Under tiden 1 juli 1973–30 juni 1974 gav Postverket ut nio utgåvor av minnesfrimärken. De illustreras på de följande sidorna tillsammans med de bruksfrimärken med nya motiv som gavs ut under samma tid. Om inget annat sägs har frimärkena framställts i stålgravyr vid Postverkets frimärkstryckeri i Stockholm. Till-

verkningen av häften och rullar har i samtliga fall gjorts vid Frimärkstryckeriet.

Den 22 september 1973 utgavs, i anslutning till Frimärkets Dag, ett nytt postkort för Postmuseum i valören 65 öre. Postkortet har utformats av Zlatko Jakus och Sven Höglind och har tryckts vid Postverkets tryckeri.

Mot fjärran mål

Den 22 september 1973 utgavs ett frimärkshäfte med namnet Mot fjärran mål. Det innehöll fem märken med olika motiv, i valören 1 krona. Fem vittberesta svenskar är avbildade på frimärkena:

Carl Peter Thunberg (1743—1828) var professor i botanik och medicin och lärjunge till Linné. Som läkare i holländsk tjänst gjorde han en resa till Sydafrika, Japan, Java och Ceylon. Anders Sparrman (1748—1820), läkare, botanist och forskningsresande, var också lärjunge till Linné. Han gjorde långa resor och följde bl a med på Cooks andra världsomsegling 1772—1775. A E Norden-skiöld (1832—1901), geolog och forskningsresande, är mest känd

för sin färd genom nordostpas-sagen med fartyget Vega. S A Andree (1854—1897) var ingenjör och fysiker och företog flera vetenskapliga ballongfärder. År 1897 begav han sig ut på den berömda expeditionen mot Nord-polen under vilken han och hans två följeslagare omkom. Sven Hedin (1865—1952) företog forsk-ningsresor till Centralasien, som han har skildrat i flera böcker.

Frimärkena har tecknats av Svenolov Ehrén och graverats av Czeslaw Slania.

Nordiska Museet 100 år

Nordiska Museet firade 100-års-jubileum 1973, och med anled-ning av detta gav Postverket ut ett frimärkshäfte den 24 oktober.

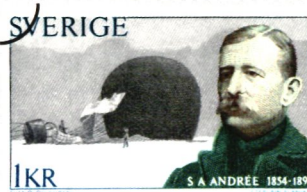
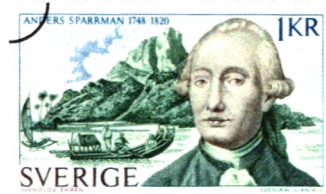
Häftet innehöll tio frimärken i valören 75 öre med fem olika motiv. Motiven hade valts ut bland ca 3300 bidrag till en fototävling, Kultur som håller på att försvinna, som arrangerades av Nordiska Museet. Fotofrämjandet och Post-verket. Frimärksbilderna visar plöjning med oxar, bearbetning av lin, potatissättning, brödbak på Gotland och havresädd med rad-såningsmaskin.

Frimärkena har graverats av Czeslaw Slania efter foton av Nils P Blix, S Cajmatt, Yngve Hell-ström och Horst Tuuloskorpi.

Skydda djuren

Den 24 oktober 1973 gav Post-verket ut ett automathäfte med bruksfrimärken, Skydda djuren,

MOT FJÄRRAN MAL

NORDISKA MUSEET 100 ÅR

som var avsett för de nya femkronorsautomaterna som började prövas på ett 70-tal platser under hösten 1973. Frimärkshäftet innehöll tolv frimärken med sex olika motiv av utrotningshotade djur: lo, pilgrimsfalk, utter, gråsäl, varg och havsörn. Valörerna var 10, 20, 25, 55, 65 och 75 öre.

Zlatko Jakus har graverat havsörnen efter foto av Sixten Jönsson samt varg och gråsäl efter foton av Ragnar Holmqvist. Majvor Franzén-Matthews har graverat lodjuret efter foto av Åke Lindau och pilgrimsfalken efter foto av Peter Lindberg, och Arne Wallhorn har graverat uttern efter foto av Astrid Bergman Sucksdorff.

Gustaf VI Adolf 1882—1973

Med anledning av Gustaf VI Adolfs bortgång gav Postverket den 24 oktober 1973 ut två minnesfrimärken i valörerna 75 öre och 1 krona.

Fotografiet av kungen har tagits av Lennart Nilsson, och frimärksbilden har komponerats av Sven Höglind. Märkena har graverats av Czeslaw Slania.

Allmogemålningar

1973 års julfrimärken, som kom ut den 12 november, hade motiv från fyra allmogemålningar. Två av motiven gavs ut i ett häfte i valören 45 öre, de andra två hade valören 75 öre och gavs ut i rullar, där de förekom växelvis. De fyra

motiven är utsnitt eller detaljer från allmogemålningar som representerar olika landsdelar. Tre vise män av Abraham Clemetson 1796 företräder Småland, och Lustiger dans av Johannes Nilsson 1808 härstammar från Halland. Från Dalarna är motiven på de två mindre märkena: Korg med kurbits av Björ Anders Hansson omkring 1805 och Ryttaren av Kers Erik Jönsson 1838, som enligt inskriptionen föreställer Karl XIV Johan.

Originalen till de två sydsvenska målningarna finns i Nordiska Museet, dalmålningarna hos Rättviks hembygdsförening och i Örebro läns museum. Frimärkena har tryckts i fotogravyr hos Harrison & Sons Ltd i England.

SKYDDA DJUREN

GUSTAF VI ADOLF 1882—1973

ALLMOGEMÅLNINGAR

Gåslisa

Den 12 november 1973 gav Postverket ut ett bruksfrimärke i valören 10 kronor för att tillgodose postkassornas behov av 10-kronormärken i rullar. Motivet, Gåslisa, var hämtat från Ernst Josephsons målning med samma namn, som förvaras på Waldemarsudde.

Frimärket är givetvis intressant genom sitt motiv, men det är märkligt också i ett annat avseende. Det har tryckts i sex färgers stålgravyr, och det är första gången som Postverkets frimärkstryckeri har använt denna metod. För tryckningen gjordes två gravyrer, en grund för de ljusa färgerna och en djupare för de mörka. Det var Czeslaw Slania som graverade. Frammärket valdes till 1973 års

vackraste svenska frimärke i den omröstningstävling som Posten ordnade i början av år 1974.

Nobelpristagare 1913

Den 10 december kom 1973 års Nobelprismärken i valörerna 75 öre, 1 kr och 1 kr 40 öre till minnet av 1913 års Nobelpristagare.

På 75-öresmärket porträtteras Alfred Werner, professor i Zürich och pristagare i kemi, och Heike Kamerlingh-Onnes, holländsk professor och pristagare i fysik. På 1-kronasmärket visas Charles Robert Richet, fransk fysiolog och medicinpristagare, och på det tredje märket Rabindranath Tagore, indisk diktare och tänkare och pristagare i litteratur.

Frimärkena har tecknats av

Lasse Söderberg och graverats av Arne Wallhorn. Märkena tillverkades endast i rullar.

Vintersport på skidor

Den 23 januari 1974 utgavs frimärkshäftet Vintersport på skidor. Det innehöll tio märken i valören 65 öre med fem skidmotiv: backhoppning, längdloppning för herrar, stafett, utförsäkning och längdloppning för damer.

Frimärksutgåvan hade en särskild aktualitet genom att 1974 års världsmästerskapstävlingar på skidor hölls i Falun.

Frimärkena har graverats av Majvor Franzén-Matthews (backhoppning och längdloppning för damer) och Zlatko Jakus efter foton av Tore Ekholm, Rooney Jo-

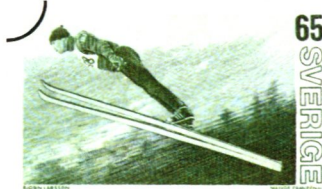
GÅSLISA

NOBELPRISTAGARE 1913

VINTERSPORT PÅ SKIDOR

hansson, Björn Larsson och Stig-Göran Nilsson.

Sulfitmasseprocessen 100 år

Den 5 mars 1974 gav Postverket ut ett jubileumsfrimärke till 100-årsminnet av införandet i industriell drift av sulfitmasseprocessen, dvs den metod att framställa vedcellulosa genom att koka träflis under tryck tillsammans med magnesiumbisulfitlösning, som år 1872 uppfanns av Carl Daniel Ekman (1845—1904).

Frimärket var i valören 45 öre och tillverkades endast i rullar. Det har tecknats av Birgitta Lundberg och graverats av Zlatko Jakus.

Hans Järta och Samuel Owen

Den 5 mars 1974 utgavs frimärken till 200-årsminnet av Hans Järtas och Samuel Owens födelse. Valörerna var 60 resp 75 öre, och frimärkena tillverkades endast i rullar.

Hans Järta (1774—1847) var politiker och skriftställare. Han var också ledamot av Svenska Akademien. Han gjorde en stor insats som sekreterare i det konstitutionsutskott som utarbetade 1809 års regeringsform. Frammärket med Hans Järta har tecknats av Kerstin Abram-Nilsson och graverats av Arne Wallhorn.

Samuel Owen (1774—1854) föddes i England och kom till Sverige 1804. Han grundade en

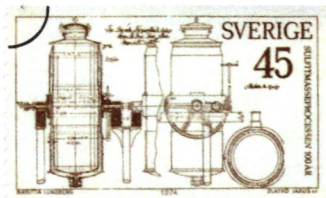
mekanisk verkstad på Kungsholmen i Stockholm och kom att bli en centralfigur i Sveriges begynnande industrialisering. Frammärket med Samuel Owen har tecknats av Nisse Zetterberg och graverats av Arne Wallhorn.

Stora Sjöfallet och Ystad

Den 2 april 1974 utgavs två bruksfrimärken, Stora Sjöfallet i valören 35 öre och Ystad i valören 75 öre. Den lägre valören tillverkades i rullar och den högre i häften.

Det första frimärket visar det mäktigaste av de fem fall som tillsammans bildar Stora Sjöfallet. Så ser man fallet bara under åtta veckor på sommaren, då vattnet släpps på. Sjösystemet är, som så

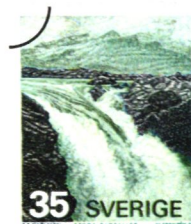
SULFITMASSEPROCESSEN 100 ÅR

HANS JÄRTA OCH SAMUEL OWEN

STORA SJÖFALLET OCH YSTAD

många Norrlandsvatten, reglerat för elkraftsproduktion. Märket har graverats av Majvor Franzén-Matthews efter ett foto av Stig T Karlsson.

Ystadsmärket visar ett gatuparti med Kemnerska gården i förgrunden. Staden Ystad är märklig därför att den har en gammal, väl bevarad miljö med många korsvirkeshus. Märket har graverats av Czeslaw Slania efter ett foto av Ragnar Holmqvist.

Stockholmia 74

Den 2 april 1974 utgavs ett häfte med jubileumsfrimärken, Stockholmia 74. Häftet innehöll åtta märken med samma motiv i valörerna 20, 25, 30 och 35 öre. Priset för häftet var 3 kr, varav 80 öre

utgjorde bidrag till finansieringen av den internationella frimärksutställningen Stockholmia 74.

Frimärksbilden utgörs av en stiliserad bild av det centrala Stockholm. Den tecknades av Ture Tideblad till 1924 års frimärksutgåva med anledning av den åttonde världspostkongressen, som hölls i Stockholm. Vid tryckningen av Stockholmia-frimärkena har använts gravyrer med större valörsiffror än i 1924 års utgåva. I frimärksmotivet ingår också ny text och utställningens emblem.

Gravyren till 1924 års frimärken utfördes av Paul Wilcke. Graveringen av emblem och text till 1974 års frimärken har gjorts av Zlatko Jakus.

Europa 74

Den 29 april 1974 utgavs två jubileumsfrimärken, Europa 74, i valörerna 75 öre och 1 krona. Motiven utgjordes av två skulpturer, Gestalt i storm av Bror Marklund och Picassoskulpturen i Kristinehamn.

Europa-frimärkena ges ut av medlemsländerna i de europeiska post- och teleförvaltningarnas samarbetsorgan, CEPT. De första märkena kom ut 1960. Nytt för i år är att man har skilda motiv men ett gemensamt tema, som den här gången är skulptur.

Gestalt i storm har graverats av Arne Wallhorn efter ett foto av Georg Oddner. Picasso-märket har graverats av Czeslaw Slania efter ett foto av Mats Holmstrand.

STOCKHOLMIA 74

EUROPA 74

CARL XVI GUSTAF

Bilden visar den 15 meter höga skulpturen som står på en udde i Vänern. Den ingår i en serie målningar och skulpturer med Picassos hustru Jaqueline som genomgående tema.

Carl XVI Gustaf

Den 29 april 1974 kom de första bruksfrimärkena med en bild av vår nye kung, Carl XVI Gustaf. Valörerna var 75 öre och 1 krona. Det förra frimärket tillverkades i både häften och rullar, det senare enbart i rullar. Bilden av kungen har tagits av Lennart Nilsson. Texten på frimärkena har utformats av Sven Höglind, och gravyren har gjorts av Czeslaw Slania.

Världspostföreningen 100 år

Den 7 juni 1974 gav Postverket ut tre frimärken till Världspostföreningens 100-årsjubileum. Två motiv från Centralposthuset i Stockholm med valören 75 öre kom ut tillsammans i ett häfte. 1-kronasmärket, som gavs ut i rullar, har som motiv lantbrevbäraren på den nordligaste lantbrevbäringslinjen i Sverige, Kare-suando—Kummavuopio.

Frimärkena med motiv från Centralposthuset i Stockholm har graverats av Czeslaw Slania efter foton av Ragnar Holmqvist och Lennart Olson. Märket med motiv från vår nordligaste lantbrevbäringslinje har graverats av

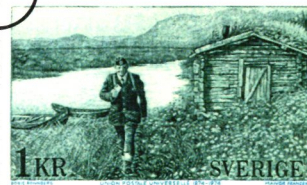
Majvor Franzén-Matthews efter ett foto av Börje Rönnberg.

Västkust

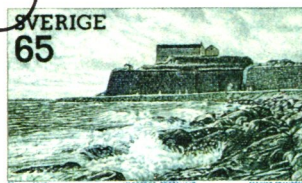
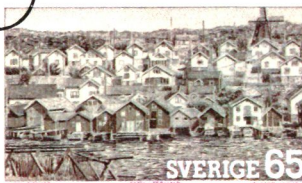
Den 7 juni 1974 gav Postverket ut turisthäftet Västkust. Det innehåller tio frimärken i valören 65 öre med fem motiv från västkusten: Regatta, Vinga fyr, Varbergs fästning, Trålfiske och Mollösund.

Majvor Franzén-Matthews har graverat Regatta efter ett foto av Thore Leykauff och Varbergs fästning efter foto av Erik Liljeröth. Zlatko Jakus har graverat Vinga fyr efter foto av Lars Söderbom, Trålfiske efter foto av Walter Hedén och Mollösund efter foto av Harry Dittmer.

VÄRLDSPOSTFÖRENINGEN 100 ÅR

VÄSTKUST

nya svenska frimärken